

VIVIS

Toekomstbestendige zorg
Voor VIVIS de uitdaging
van vandaag

April 2023

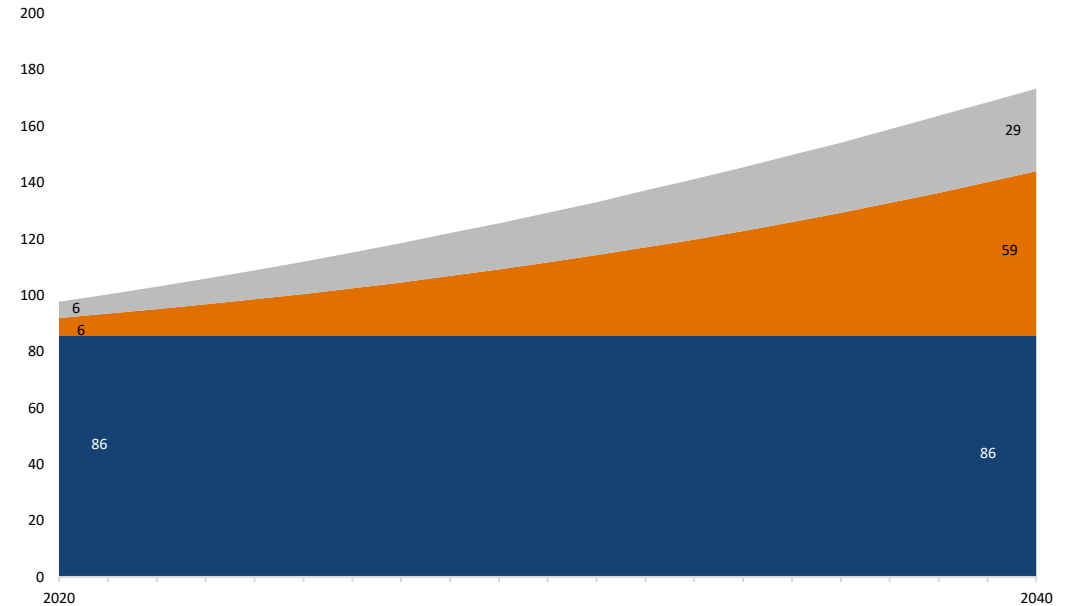
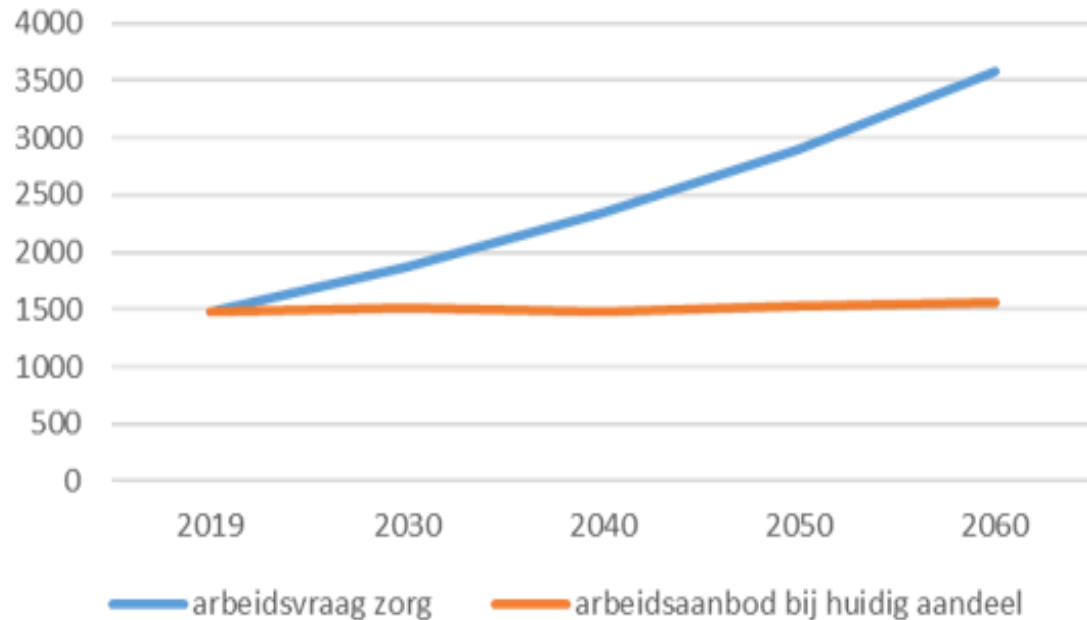

Inhoud

- Gezondheidszorg in Nederland onder druk
- Introductie VIVIS
- Ons antwoord op de huidige uitdagingen
- Samenvatting van onze beloften

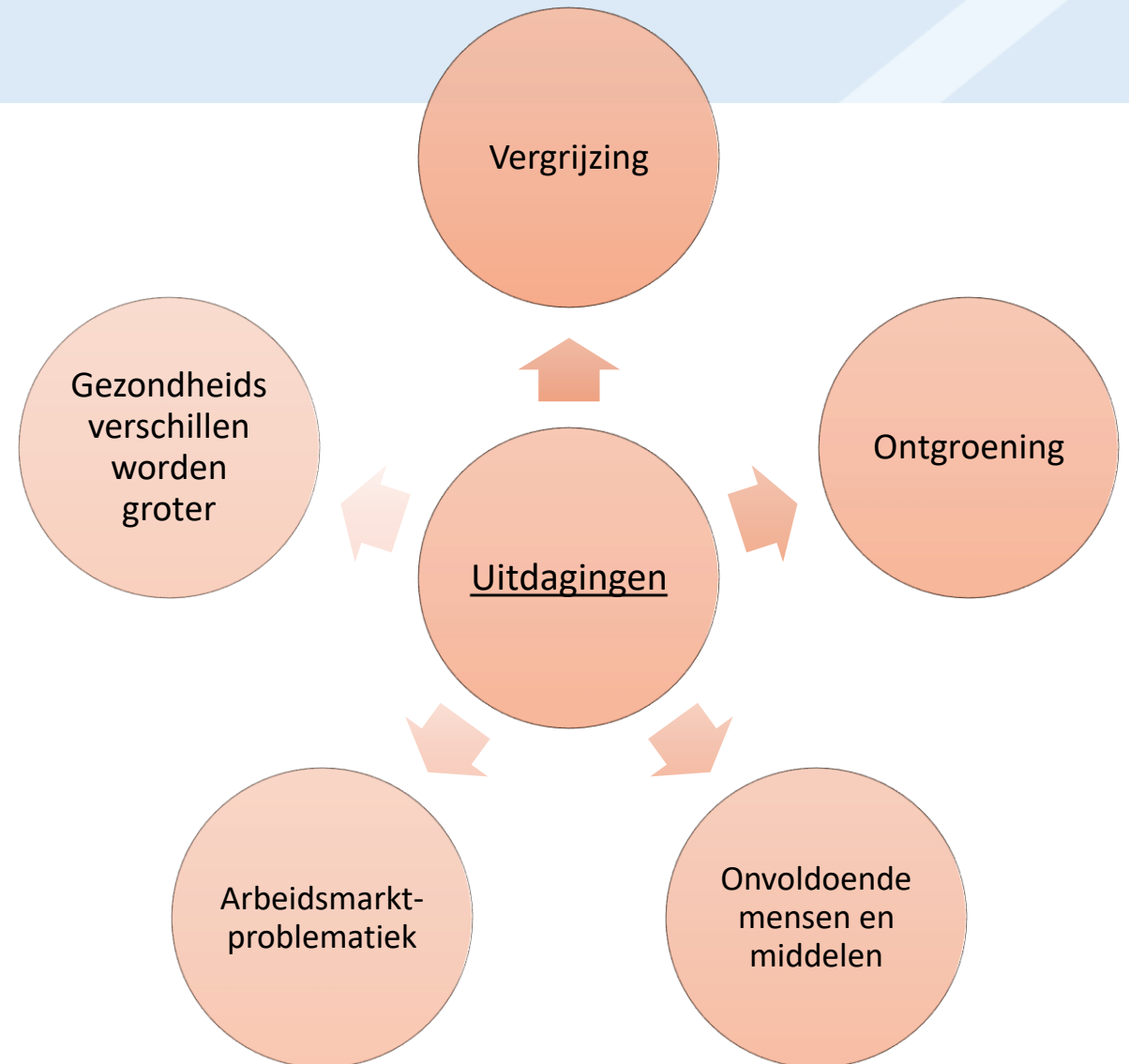
Houdbaarheid van de gezondheidszorg in NL staat onder druk

Ontwikkeling arbeidsvraag (bij ongeremde groei) en arbeidsaanbod zorg (bij huidig aandeel van beroepsbevolking) in duizenden personen

- Uitgaven op basis van demografie
- Uitgaven op basis van overige ontwikkelingen
- Zorguitgaven 2015

Uitdagingen in de zorg

Er wordt gezocht naar antwoorden...

ge signalering v
n. Passende en
goede uitkomst
e maatschappell
geving. Aanda
n ziekte. Toega
n effectieve zorg, aansluitend bij le
nsten in termen van ervaren kwalit

RAPPORT VAN DE TASKFORCE

De juiste zorg op de juiste plek

Wie durft?

Integraal Zorg Akkoord

Samen werken aan gezonde zorg

Evaluatie Passend Onderwijs

Evaluatie passend onderwijs

Eindrapport Mei 2020

steeds inclusiever

wijs raad
onder

Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028

De Hervormingsagenda Jeugd komt voort uit de bestuurlijke afspraken die de VNG en het rijk op 2 juni 2021 over de jeugdhulp hebben gemaakt. De uitgraaf van de Commissie van Wijzen is het uitgangspunt. VNG omarmt deze uitgraaf volledig.

De Hervormingsagenda Jeugd moet leiden tot verbetering van de hulpverlening en een financieel beheerbaar en duurzaam jeugdstelsel. Met de agenda willen we én het stelsel verbeteren én de uitvoering versieren. Dit is een grote opgave die van iedereen veel inzet vraagt. Daarom is er veel aandacht voor leren en ontwikkelen.

Strikte randvoorwaarden:

- **Andere financiering** (Structuurlefinanciering door het nieuwe kabinet)
- **Andere monitoring** (Extra monitoring van effect van maatregelen om te toetsen of financiering afgestemd kan worden)

Hoe gaan we daar mee? **Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?**

Versterk de regionale samenwerking en rol de voorzet. Deze afspraken hebben we nodig, ook bij het verder uitwerken van de agenda.

Betrokkenheid

De partners van de vijfhoek zijn samen verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van de agenda:

- **Gemeenten**
- **Zorgprofessionals**
- **Clientorganisaties**
- **Zorgaanbieders**
- **Rijk**

Afstemming VNG

- B42
- J42
- In de themawerkgroepen
- Gemeenterijke mededeling

Governance

- Commissies
- VNG-bestuur

De vijfhoek werkt de Hervormingsagenda Jeugd uit aan de hand van 7 thema's:

- Risicovolle en preventie
- Kennis, leren en ontwikkelen
- Rijk + gemeenten: Interbestuurlijke en financiële verhoudingen - Meerjareg Financieel Leiden
- Kwaliteit en effectiviteit
- Regionalisering
- Inkoop en administratieve lasten
- Toegang
- Data en monitoring
- Via andere programma's: Interbestuurlijke Samenwerking Jeugdbeschermingsketen*

De meest actuele informatie vindt u op vng.nl/hervormingsagenda

Transitie naar een toekomstbestendige gehandicaptenzorg

Landelijk akkoord gehandicaptenzorg VCA-ZN 2022-2026

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Discussienota Zorg voor de Toekomst

Zorginstituut Nederland

Kader Passende zorg

28 JUNI 2022

| Van goede zorg verzekerd |

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

WOZO

Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen

4 juli 2022

Samengevat: Nederland moet zich meer richten op het voorkomen, verplaatsen en vervangen van zorg

Wat is toekomstbestendige zorg?

- Betekenisvolle plek in de samenleving voor iedereen

- Bieden van zorg die bewezen waarde toevoegt

- Inzetten op preventie en gezonde leefstijl

- Bieden van passende zorg en onderwijs, in overleg

met de cliënt, op de juiste plek (zo licht, gewoon en thuis mogelijk)

- Gelijkwaardige samenwerking tussen formele en informele zorg

- Inzet van (arbeidsbesparende) technologie en digitale gegevensuitwisseling en ondersteuning

- Toegang waarborgen tot complexe zorg voor meest kwetsbaren

- Denken over domeinen, financieringsstromen en organisaties heen (ontschotten en regionale samenwerking)

VIVIS

VIVIS ...

- Wie zijn wij?
- Wat is ons antwoord?

VIVIS

Vivis is het samenwerkingsverband van organisaties in de visuele deelsector

Vivis-missie

Vivis is dé gesprekspartner voor de gehandicaptensector, de politiek, de zorgkantoren en verzekeraars en de belangenbehartigers als het gaat om het toekomstbestendig maken, organiseren en financieren van de visuele deelsector.

Vivis-partners

Bartiméus:

VIVIS

VIVIS-partners werken voor mensen met een visuele beperking:
op alle levensgebieden & in alle levensfasen

Vivis partners
ondersteunen mensen met
een visuele beperking op alle
levensdomeinen en
streven naar een voor hen
toegankelijke samenleving

- **Vivis partners bieden:**
- Kennis en expertise
- Diagnostiek
- Behandeling
- Begeleiding
- Revalidatie
- Wonen met zorg
- Arbeidsparticipatie
- Onderwijs

Bartiméus:

Visio

VOOR WIE...

VIVIS-IMPACT

..meer dan **1 miljoen ouderen** met visuele problemen. Dat maakt ouderen extra kwetsbaar.

Zwaardere zorg voorkomen en zelfredzaamheid behouden en/of vergroten door mogelijk te maken dat ouderen langer thuis blijven wonen.

.. **3.000 kinderen** met een visuele beperking of blindheid.

Jonge kinderen groeien gezond op en ontwikkelen zich tot zelfstandige en zo zelfredzaam mogelijke volwassenen door hen zo vroeg mogelijk passende begeleiding te bieden

.. meer dan **350.000 volwassenen** met een visuele beperking of blindheid t.g.v. een oogaandoening.

Mensen blijven langer werken en zijn minder afhankelijk van ondersteuning door behoud van zelfredzaamheid en het vinden of behouden van een baan.

.. **130.000 mensen** die jaarlijks hersenletsel krijgen, dat bij een deel van hen leidt tot een visuele beperking

Mensen doen weer mee in de maatschappij door het vergroten van maatschappelijke zelfstandigheid: in wonen, communicatie, tijdsbesteding, studie of arbeid.

...zo'n **400.000 mensen met een verstandelijke beperking**, waarvan 25% slechtziend of blind is.

Voorkomen van onbegrepen gedrag door snellere herkenning van visuele beperking, waardoor sneller passende zorg wordt geleverd

.. rond de **8500 mensen** met een visuele beperking én ernstige **psychiatrische problematiek**.

Weerbaarder om eigen leven te kunnen leiden door beter passende zorg.

VIVIS

Ons antwoord verder uitgewerkt (1)

Wat?

Door vergrijzing zijn er in 2040 **meer dan 1 miljoen ouderen met (leeftijd gerelateerde) visuele problemen**. Minder goed zien maakt ouderen extra kwetsbaar voor o.a. isolement, vallen en cognitieve achteruitgang. Toenemend overgewicht in de bevolking maakt dat meer mensen diabetes (type II) hebben. Ook dat leidt tot een toename van visusbeperkingen bij volwassenen en ouderen.

Hoe?

VIVIS-partners zetten kennis en expertise in voor deze groep door o.a.:

- Focus op thuiswonende ouderen
- Inzetten op eigen regie: laagdrempelig aanbod voor hulpmiddelen en begeleiding
- Vergroten van zelfhulp
- Ondersteunen van mantelzorgers
- Verlichting thuis / Zorg aan huis
- Oriëntatie & mobiliteit
- Digitale vaardigheden & hulpmiddelen

Waarom/impact?

Hierdoor kunnen ouderen langer thuis blijven wonen, wordt beroep op zwaardere zorg of intensievere hulp voorkomen en wordt de zelfredzaamheid vergroot.

Wat?

Oogafwijkingen en beperkingen in de visuele waarneming komen vaak voor bij (te vroeggeboren) jonge kinderen. Ook ontstaan steeds vaker oogafwijkingen bij kinderen door schermgebruik. Hoe eerder de beperking in het zien en de oorzaak daarvan is opgespoord, hoe eerder het kind en ouders gebruik kunnen gaan maken van goede begeleiding en hulpmiddelen. Des te beter kan het kind gezond opgroeien en zich ontwikkelen. Anno 2023 zijn er zo'n 3.000 kinderen met een visuele beperking. Tijdige diagnostiek op hele jonge leeftijd en gedurende de hele opgroei- en ontwikkelingsjaren van 0-16 jaar is cruciaal.

Hoe?

VIVIS-partners zetten kennis en expertise in voor deze groep door:

- Diagnostiek van het jonge kind
- Ontwikkelingsbegeleiding en -monitoring
- Hulpmiddelen
- Onderwijs en begeleiding in regulier onderwijs
- Begeleid wonen training

Waarom/impact?

Wij zorgen dat kinderen met een visuele beperking zo vroeg mogelijk in hun leven geholpen en tijdens het opgroeien gevolgd worden waardoor zij zich beter kunnen blijven ontwikkelen en de zelfredzaamheid op latere leeftijd zo groot mogelijk wordt.

Ons antwoord verder uitgewerkt (2)

Wat?

Er zijn **meer dan 350.000 volwassenen met een visuele beperking of blindheid t.g.v. een oogaandoening**. Zij vallen vaak uit het arbeidsproces. Slechts ongeveer een kwart van hen heeft betaald werk.

Hoe?

VIVIS-partners zetten kennis en expertise in voor deze groep door:

- Leestraining / Mobiliteitstraining en oriëntatietraining
- Cognitieve strategietrainingen
- Therapeutische zorg en ergotherapie
- Vergroten toegang tot de arbeidsmarkt
- Werkgevers informeren over aanpassingen werkplek
- Adviseren van bedrijven over de toegankelijkheid van (digitale) informatie- en communicatiemiddelen voor mensen met een visuele beperking.

Waarom/impact?

We ondersteunen volwassenen bij het omgaan met de visuele beperking, het behoud van zelfredzaamheid en het vinden of behouden van een baan. Dat maakt langer blijven werken mogelijk en vermindert afhankelijkheid van de

Wat?

Jaarlijks krijgen naar schatting **130.000 mensen** te maken met een vorm van hersenletsel door bijvoorbeeld een ongeluk, een herseninfarct, een tumor, een hartstilstand of een hersenbloeding. **Een deel daarvan houdt aan het hersenletsel ook beperkingen in het zien over.**

Hoe?

VIVIS-partners zetten kennis en expertise in voor deze groep door o.a.:

- Bewustwording van visuele klachten bij hersenletsel
- Visuele klachten bij Multiple Sclerose (MS) / Parkinson
- Leestraining & Mobiliteitstraining
- Diagnostiek bij NAH
- Neuro-visuele revalidatie

Waarom/impact?

Mensen met NAH kunnen door onze ondersteuning weer beter functioneren op de verschillende levensgebieden en meedoen in de samenleving. (Opnieuw) zelfstandig wonen, werken, studeren, opvoeden, communiceren, zijn het perspectief.

VIVIS

Ons antwoord verder uitgewerkt (3)

Wat?

Slechtziendheid en blindheid komt bij 25% van mensen met een verstandelijke beperking voor. Dit wordt lang niet altijd herkend. Het gevolg is dat bepaald gedrag als gedragsproblematiek wordt geïnterpreteerd, terwijl er in werkelijkheid een visuele beperking aan ten grondslag ligt.

Hoe?

VIVIS-partners stellen kennis en ervaring beschikbaar aan de professionals die mensen met een verstandelijke en visuele beperking ondersteunen door o.a.:

- Herkennen en duiden van de visuele beperking in relatie tot potentieel gedrag en escalaties bij onverwachte gebeurtenissen
- Kennisopbouw en kennisoverdracht naar zorgverleners

Waarom/impact?

De visuele beperking bij mensen met een verstandelijke beperking wordt sneller herkend en zo kan er sneller passende zorg worden geleverd.

Wat?

Het aantal mensen met een beperking in horen en zien wordt in Nederland geschat op ten minste 4.000. Mensen met een visuele en auditieve beperking hebben specifieke ondersteuning nodig.

Hoe?

VIVIS-partners zetten kennis en expertise in voor deze groep in door:

- Tastontwikkeling
- Samenwerking auditieve sector
- Aanbod voor verblijf voor mensen met een verstandelijke beperking en een beperking in horen en zien

Waarom/impact?

Hierdoor kunnen mensen met een beperking in horen en zien sneller worden geholpen omdat expertise vanuit de keten wordt gebundeld en gezamenlijk hard gewerkt wordt om specifieke dienstverlening te leveren aan deze doelgroep.

Ons antwoord verder uitgewerkt (4)

Wat?

Rond de 8500 volwassenen met een visuele beperking hebben een ernstige psychiatrische aandoening. Zij treffen nauwelijks passende zorg die écht aansluit bij hun complexe zorgbehoefte die ligt op het snijvlak van geestelijke gezondheidszorg en zintuigelijk gehandicaptenzorg. Er is meer kennis nodig in de zorg om wel goed aansluitende en passende zorg te creëren.

Hoe?

VIVIS-partners zetten kennis en expertise in voor deze groep op woonvoorzieningen met 24-uurszorg of in de thuissituatie door:

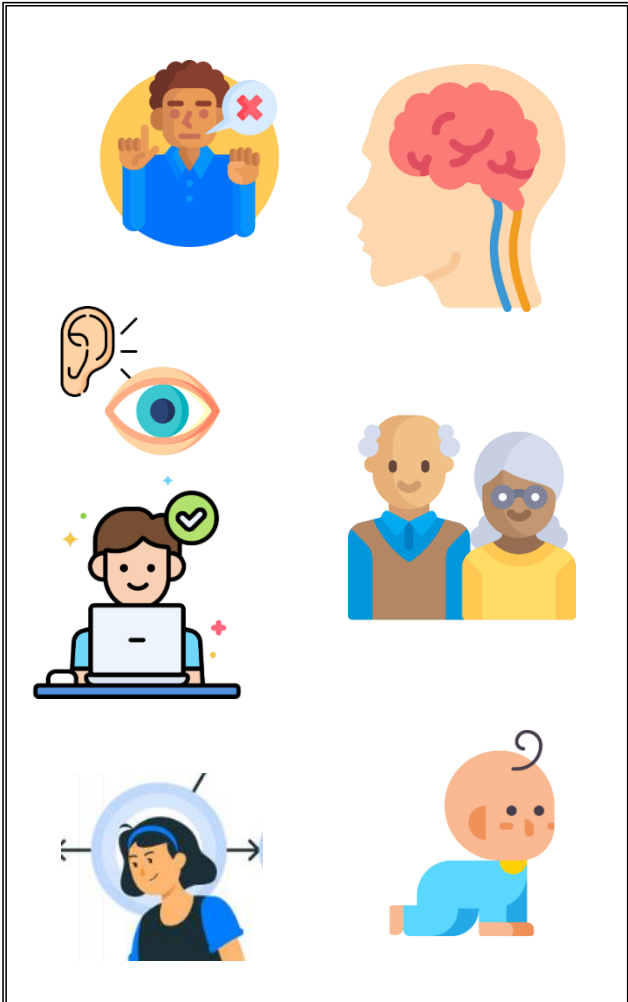
- Bieden van specialistische behandeling en begeleiding
- Specialistische dagbesteding
- Samenwerking met organisaties die geestelijke gezondheidszorg bieden
- Kennisopbouw en -overdracht naar interne en externe zorgverleners

Waarom/impact?

Mensen met een visuele beperking en bijkomende psychiatrische problematiek kunnen rekenen op specialistische begeleiding, gericht op het versterken van hun weerbaarheid, waardoor zij op alle levensgebieden beter in staat zijn regie over het eigen te leven voeren.

VIVIS

Ons antwoord verder uitgewerkt (5)

Wat?

Onze steeds drukker, beeldende en digitale samenleving vraagt veel van mensen die blind en slechtziend zijn: het maakt het leven voor hen complexer. Het bewustzijn hierover is nog onvoldoende aanwezig, laat staan dat er adequate maatregelen worden genomen om de samenleving voor mensen met een visuele beperking toegankelijk te houden.

Hoe?

VIVIS-partners stellen kennis en ervaring beschikbaar aan de professionals die mensen met een visuele beperking ondersteunen door o.a.:

- Advies over toegankelijke fysieke omgeving en digitale toegankelijkheid voor mensen met een visuele beperking
- Ondersteuning op de arbeidsmarkt, maar ook voor andere professionals bij grote werkgevers en overheden met trainingen en workshops op maat.
- Kennis, ervaring en consultatie aan professionals in de verstandelijk gehandicaptenzorg voor herkennen van visusbeperking en beter passend maken van woonomgeving, zorg en begeleiding aan hun cliënten.

Waarom/impact?

Een inclusieve samenleving, een hogere kwaliteit van leven en maatschappelijk participatie.

We zetten onze krachten in voor deze opgave

- **Een landelijk dekkend samenwerkingsverband** van organisaties die mensen met een visuele beperking ondersteunen op alle levensgebieden
- De expertisefunctie **Kennis over Zien** met een gezamenlijk kennisplatform, waarop alle beschikbare kennis voor derden toegankelijk gemaakt wordt
- **Ervaring met alle financieringsvormen** in zorg en ondersteuning (ZVW, WLZ, WMO, Jeugdwet, GGZ)
- **Nauwe samenwerkingsrelaties** met doelgroepverenigingen (zoals Oogvereniging) en professionals zoals oogartsen en low vision specialisten
- **Kennis en expertise voor de verschillende doelgroepen** ouderen, vroegtijdig geboren kinderen, volwassenen met een visuele beperking, Niet Aangeboren Hersenletsel, mensen met een visuele en verstandelijke beperking, mensen met beperkingen in zowel zien als horen.

Samenvatting beloften aan mensen met een visuele beperking

- **Ouderen** blijven langer thuis wonen. We helpen de ze zelfredzaamheid te vergroten en regie over hun eigen leven te behouden zodat zwaardere zorg zoveel mogelijk wordt voorkomen.
- **Kinderen met een visuele beperking** worden vroegtijdig geholpen waardoor ze zich goed kunnen blijven ontwikkelen en de zelfredzaamheid op latere leeftijd wordt vergroot.
- **Volwassenen met een visuele beperking** worden ondersteund bij het vinden/behouden van een baan en behoud zelfredzaamheid.
- **Mensen met NAH en een beperking in het zien** kunnen blijven meedoen in de maatschappij.
- Herkennen van **visuele beperking bij mensen met een verstandelijke beperking** zodat onbegrepen gedrag vermindert en passende zorg wordt geleverd.
- Mensen met **een beperking in horen én zien** en mensen met een **visuele beperking en ernstige psychiatrische aandoeningen** kunnen rekenen op specifieke zorg en dienstverlening.
- Meer kwaliteit van leven met minder kosten voor de maatschappij door een **inclusievere samenleving**

**Zó werkt VIVIS aan het voorkomen, verplaatsen en vervangen van zorg
voor mensen met een visuele beperking**